

Vastaukset arviointikertomuksen 2024 havaintoihin ja suosituksiin

Onko palveluiden saavutettavuus tasa-arvoista eri väestöryhmille (esim. eri-ikäisille, kieliryhmille, erityisryhmille)?

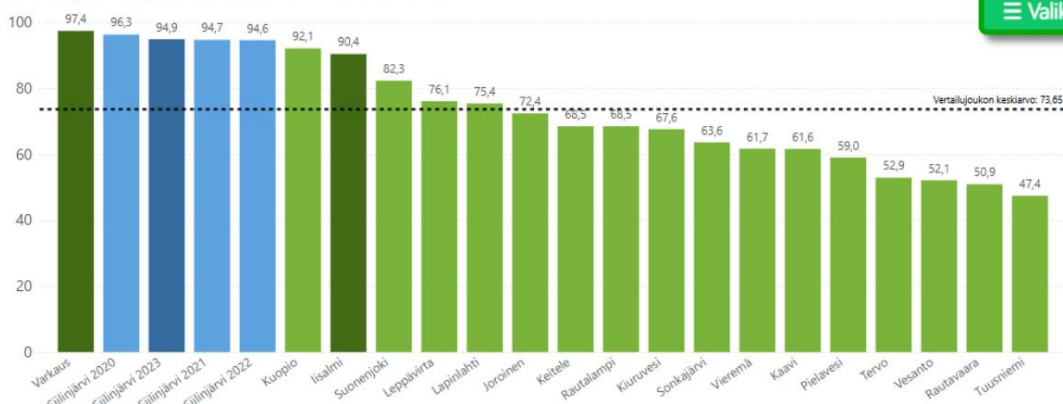
Sivistyslautakunta 17.6.2025 § 54

Siilinjärvellä sivistyspalveluiden alueellinen saavutettavuus on erinomaisella tasolla. Tämä koskee koko sivistyspalveluiden kenttää:

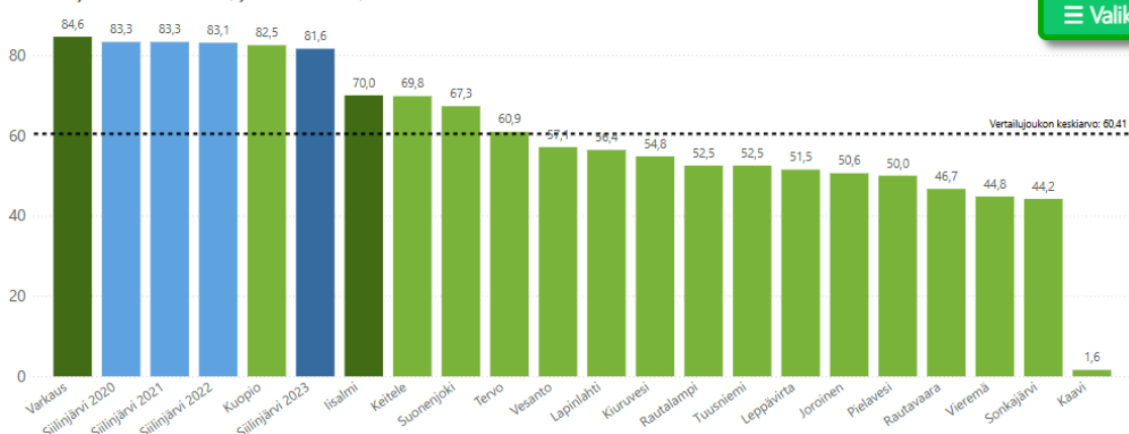
- Perusopetuksen saavutettavuus on parempi, kuin Pohjois-Savossa keskimäärin (ks. alla olevat kuvaajat).
- Varhaiskasvatusta annetaan kunnan alueella 14 päiväkodissa. Lisäksi kunnan alueella toimii perhepäivähoitajia ja ryhmäperhepäivähoito.
- Kirjasto- ja nuorisopalveluilla on toimipaikat Siilinjärven taajamassa ja Vuorelassa.
- Nuorisotoimi järjestää yhteistyössä työllisyys- sekä maahanmuuttopalvelujen kanssa myös kohdennettuja palveluita nuorille.
- Koko kunnan kattava liikuntapaikkojen verkosto.
- Liikunnanohjaus painottuu erityisryhmiin ja senioreihin. Samoin alennuskortit uimalapalveluihin.
- Kansalaisopistotoimintaa järjestetään koko kunnan alueella.
- Toiminta suurelta osin lakisääteistä, josta seuraa suoraan tasa-arvoisuuden vaatimus.

- Osa toiminnasta kohdistettu toimielimen päätöksen perusteella tietyille väestöryhmille (kirjastoauto, kansalaisopisto).

Alakoulujen saavutettavuus, alakouluikäiset, enintään 5 km

Yläkoulujen saavutettavuus, yläkouluikäiset, enintään 5 km

Osassa sivistyspalveluita palveluita on kohdennettu tietoisesti tietyille ikäryhmille. Esimerkiksi kirjastoauto on profiloitu palvelemaan ennen kaikkea lapsia ja nuoria. Fyysisten palvelupisteiden lisäksi kirjasto palvelee kaikkia ikäryhmiä digitaalisten palveluiden (verkkokirjasto, Siilinjärvi-sovellus, E-kirjasto) avulla.

Kansalaisopistotoiminta on lain mukaan aikuisoppilaitos, mutta järjestää lisäksi myös taiteen perusopetusta lapsille ja nuorille. Kansalaisopistolla on tämän vuoksi painopisteinä sekä alle 20- vuotiaiden että yli 60-vuotiaiden osallistuminen toimintaan. Kansalaisopisto tavoittaa näiden ikäryhmien lisäksi tasaisesti muutkin ikäryhmät. Kuten muissakin Suomen kansalaisopistoissa miesten osuus opiskelijoista voisi olla korkeampi. Kansalaisopisto järjestää opetusta myös kehitysvammaisille mm. musiikissa.

Jos opiskelija tarvitsee kurssilla avustajaa, tämä pääsee kaikille kursseille maksutta. Esteettömyyteen pyritään kiinnittämään huomiota niin tiedottamisessa, ilmoittautumistavoissa kuin tilojen käytössä. Maahanmuuttajille järjestetään suomen kielen koulutusta yhteistyössä maahanmuuttopalveluiden kanssa yhteistyössä.

Sivistyspalveluiden lainsäädäntö edellyttää, että palveluissa huomioidaan maahanmuuttajat ja muut erityisryhmät. Esimerkkejä:

- Esi- ja perusopetuksessa järjestetään maahanmuuttajille ns. perusopetukseen valmistavaa opetusta.
- Varhaiskasvatuksessa on eri kieltä äidinkielenään puhuvia lapsia lapsiryhmissä, luku vaihtelee 10–15 lapsen välillä.
- Siilinjärven perusopetuksen oppilaat puhuvat noin 15 eri kieltä äidinkielenään ja yhteensä muita kuin suomea äidinkielenään puhuvia oppilaita on noin 60. Koska opetus tapahtuu perusopetuslain mukaan suomeksi, vieraskieliset oppilaat saavat perusopetuksessa opetuskielen tukiovetusta.
- Vapaa-aikapalveluissa huomioidaan vieraskieliset, esimerkiksi kirjaston kokoelmiin kuuluu muitakin kuin suomen kielistä kirjallisuutta.
- Kehitysvammaisten lasten opetusta varten Siilinjärvellä toimii neljä kehitysvammaisten luokkaa Siilinlahden koulussa

Miten kunnan ja hyvinvointialueen välistä yhteistyötä ja tiedonvaihtoa voidaan jatkossa edistää?

Sivistyslautakunta 17.6.2025 § 54

Hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluvaiheessa on jo kiinnitetty huomiota yhteistyöhön kunnan kanssa ja siihen luotiin jo suunnitteluvaiheessa malleja. Näitä malleja on edelleen kehitetty hyvinvointialueen toiminnan alettua. Yhteistyön kehittäminen jatkossakin on äärimmäisen tärkeää ja siihen on sitoutunut niin sivistyspalvelut kuin hyvinvointialue.

Sivistyspalveluilla on monipuolisia yhteistyörakenteita hyvinvointialueen kanssa. Esimerkkejä:

- Hyvinvointialueen alueellisessa opiskeluhoollon yhteistyöryhmässä on Siilinjärven sivistyspalveluiden edustus.
- Siilinjärven kuntakohtaisessa opiskeluhoollon ohjausryhmässä on hyvinvointialueen edustaja.
- Siilinjärven nuorisolain mukaisessa yhteistyöryhmässä (Nuorten ohjaus- ja palveluverkosto, Norppa) on hyvinvointialueen edustus.
- Hyvinvointialueen esihenkilöiden (lastenneuvola, perhepalvelut ja lapsiperheiden sosiaalipalvelut) ja varhaiskasvatuksen esihenkilöiden

yhteiset palaverit neljä kertaa vuodessa (Siilinjärven ja Maaningan varhaiskasvatus ja hyvinvointialueen Keskinen alue)

Käytännön tasolla sivistyspalveluilla on paljon yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa. Esimerkkejä:

- Esiopetuksen, koulujen ja oppilaitosten opiskeluhoito- ja tukityö.
- Yhdessä aika, jossa keskeistä on ammatillisen asiantuntemuksen ja voimavarojen yhdistäminen lasten, nuorten ja perheiden kokonaisvaltaiseksi auttamiseksi.
- Varhaiskasvatuksen perheohjaajat, varhaiskasvatuksen erityisopettajat, lastenneuvola, kasvatus- ja perheneuvonta, lasten toimintaterapeutit ja lapsiperheiden sosiaalipalvelut kokoontuvat pohtimaan yhteistyötä puolivuositason
- Yhteistyö kehitysvammaisten oppilaiden aamuhoidon ja loma-aikaisen hoidon järjestämisessä (kunta vuokraa henkilöstöä hyvinvointialueelle).
- Hankeyhteistyö (esim. Wörtti-hanke, jossa tuetaan toisen asteen opiskelijoita).
- Liikunta ja hyvinvointineuvonnan yhteistyö (palveluun ohjautuminen, kirjaaminen)
- Kansalaisopistojen kurssitarjotinta ollaan rakentamassa osaksi Hyvinvointialueen uutta portaalia.

Hyvinvointijaos 4.9.2025 § 29

Pohjois-Savon alueella ja paikallisesti toimii useita monialaisia työryhmiä, joissa on sekä kunnan että hyvinvointialueen edustus. Kunnan henkilöstö osallistuu aktiivisesti työryhmien kokouksiin sekä muuhun yhteistyöhön. Hyvinvointialueen järjestäytyminen on ollut pitkään keskeneräistä ja työryhmien jäsenissä on ollut vaihtuvuutta. Lisäksi henkilöiden tavoitettavuus hyvinvointialueelta on haastavaa, koska julkista yhteystietoluetteloa ei ole saatavissa. Kunta pyrkii vaikuttamaan erilaisten yhteistyökanavien kautta siihen, että asioiden edistämiseen löytyisi oikeat vastinparit hyvinvointialueelta, ja että työntekijöiden vaihtuessa yhteys säilyisi. Myös kuntien ja hyvinvointialueen väliset vuosittaiset hyte-neuvottelut ovat kanava viedä viestiä eteenpäin.

Viestintä- ja markkinointipäällikkö

Hyvinvointialueen kuntien viestintäverkostossa on käsitelty viestintään ja tiedottamiseen liittyviä ajankohtaisia aiheita, mutta verkosto ei ole kokoontunut enää säännöllisesti.

Miksi ilmasto- ja ympäristöohjelmalle ei ole asetettu tavoitteita vuodelle 2024?

Ympäristönsuojelupäällikkö

Kuntastrategiassa on yhtenä strategisena tavoitteena *Elinvoimainen ympäristö* ja sen alla yhtenä päätavoitteena *Elinvoiman kehittäminen ympäristöä*

kunnioittaen. Strategiasta johdettuna valtuuston sitovana tavoitteena on seuraava:

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET

<i>Valtuustokauden tavoite 2022–2025</i>	<i>Tavoite ja -taso</i>	<i>Seurattavat mittarit</i>	<i>Vastuutaho</i>
3.1 Kehitetään elinvoimaa ympäristöä kunnioittaen	Ilmasto- ja ympäristöohjelmien eteenpäin vieminen ja kirjattujen toimenpiteiden toteutuminen	Osallistuminen ilmastotyön jatkohankkeeseen	Tekniset palvelut

- Arviointikertomuksessa 2024 todetaan, että tähän tavoitteeseen liittyen ei ole asetettu tavoitteita (Asetetut tavoitteet Tekniset: 0/0) ja esitetään kysymys, miksi ilmasto- ja ympäristöohjelmalle ei ole asetettu tavoitteita vuodelle 2024?
- Viranomaislautakunnan osalta vastaan kysymykseen seuraavaa:
- Lautakunta hyväksyi vuodelle 2024 seuraava tavoitteet:

<i>Tavoitteet 2022–2025</i>	<i>Toimenpiteet 2024</i>	<i>Tavoitetaso</i>	<i>TOTEUTUMINEN</i>
Elinympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden turvaaminen	Pohjavesien suojelusuunnitelman päivittäminen	Suojelusuunnitelmat valmiit	Suojelusuunnitelmat hyväksyttiin lautakunnassa ja kunnanhallituksessa, mutta jouduttiin viemään uuteen valmisteluun.
	Kunnan ympäristönsuojelumääräykset päätöskäsittelyyn	Määräyksistä tehty päätös	Valtuusto palautti määräykset uuteen valmisteluun

Kunnan ilmastotyön tavoitteiden ja toimenpiteiden seurannan järjestäminen	Resurssiviisausohjelman ja ilmasto-ohjelman toimenpiteiden seuranta SISU-hankkeen toimenä.	Seuranta suunniteltu	Seurannan toteutustapa päätettiin SISU-hankkeessa
---	--	----------------------	---

- Edellä mainitut lautakunnan asettamat tavoitteet on kirjattu toimenpiteiksi kunnan resurssiviisausohjelman ja ympäristöohjelmassa. Ainakin lautakunnan tavoitteen *"Kunnan ilmastotyön tavoitteiden ja toimenpiteiden seurannan järjestäminen"* olisi voinut nostaa valtuuston asettaman sitovan tavoitteen toimenpiteeksi, koska tuo lautakunnan tavoite palvelee kaikkia hallintokuntia, joille on kirjattu vastuita ilmasto- ja resurssiviisausohjelmien toimenpiteissä.
- Sinänsä valtuuston hyväksymää tavoitetta *"Ilmasto- ja ympäristöohjelmien eteenpäin vieminen ja kirjattujen toimenpiteiden toteutuminen"* on viety kunnassa hyvin eteenpäin. Ilmastotyön jatkohankkeessa *Suunnitelmallisen ilmastotyön juurruttaminen Pohjois-Savoon (SISU)* on käyty läpi kunnanvaltuuston hyväksymässä kunnan resurssiviisausohjelmassa ja ilmasto-ohjelmassa asetettuja tavoitteita ja toimenpiteitä sekä niiden toteutumista. Ilmasto- ja resurssiviisaustryön yhtenä haasteena on ollut, että kunnassa tehtyä työtä ei ole raportoitu ja seurattu riittävästi. Tähän liittyen lautakunta asetti tavoitteeksi seurannan järjestämisen ja sitä vietiin SISU-hankkeessa eteenpäin vuonna 2024. Seurantajärjestelmä otetaan käyttöön kuluvana syksynä.
- Totean lisäksi, että tavoite *"Ilmasto- ja ympäristöohjelmien eteenpäin vieminen ja kirjattujen toimenpiteiden toteutuminen"* ei pitäisi olla ainoastaan yhden palvelualueen tavoitteena. Ohjelmissa on toimenpiteitä kaikille palvelualueille.

Kuinka Siilinjärven Kotipolku Oy:n lainat on korkosuojattu?

Siilinjärven Kotipolku Oy:n toimitusjohtaja

Suurin osa Siilinjärven Kotipolku Oy:n kohteista on rahoitettu valtion tukemalla arava – tai korkotukilainalla. Korkotukilaina on pankin tai muun rahoituslaitoksen myöntämä laina, jonka korosta valtio maksaa osan, jos lainansaajan perusomavastuukorko ylittyy. Ylittävän osuuden eli korkotuen

maksaa Valtiokonttori suoraan rahoituslaitokselle. Lainan hyväksymistä korkotukilainaksi haetaan Valtion tukeman asuntorakentamisen keskukselta. Korkotukilainalla on valtion täytetakausta. Täytetakausta astuu voimaan korkotukilainaksi hyväksytyn lainan tai sen ensimmäisen erän nostamisesta. Vuonna 2025 lainansaajan perusomavastuukorko on 2,3 %. Rahoituslaitokselta saadun lainan koron ylimenevästä osasta lainansaajalle maksetaan korkotukena ensimmäisenä vuonna 90 %. Maksettava korkotuki pienenee vuosittain. Vuonna 2024 aloitettiin Osuuspankin kanssa korkosuojausmahdollisuuksien kartoitus vapaarahoitteisiin lainoihin.

Millä perusteella Kotipolku Oy:n vuokrataso on pidetty alle alueen markkinavuokran?

Siilinjärven Kotipolku Oy:n toimitusjohtaja

- Lähtökohta Siilinjärven Kotipolku Oy:n toiminnalle on tuottaa kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja. Kohtuuhintaisuus toteutuu valtion tukeman asuntotuotannon kautta. Jotta uudiskohde tai peruskorjaushanke voi saada valtion tukemaa korkotukilainaa rahoituslaitoksesta, hankkeen täytyy täyttää VARKEn (Valtion tukeman asuntorakentamisen keskuksen, entinen ARA) kriteerit. Korkotukilainan myöntämisen edellytyksenä on, että hankkeen kustannukset ovat kohtuulliset ja että asuntojen vuokrataso on alueen markkinaehtoista vuokratasoa alhaisempi. Kohtuuhintaisissa asunnoissa on tulo- ja varallisuusrajat.

Pitkäaikaisella korkotukilainalla tai aravalainalla rahoitettujen kohteiden rajoitukset koskevat

- asuntojen pitämistä vuokrakäytössä
- asukkaiden valintaa
- vuokrien määrittämistä omakustannusperiaatteella
- jälkilaskelman laatimista
- vuokra-asuntojen ja niitä omistavan yhtiön osakkeiden luovutusta
- tuoton tuloutusta.

Vapaarahoitteisissa kohteissa vuokranmääritystä ei ole säädelty.

TAUSTAA:

Lähteet www.varke.fi, www.kovary.fi

- Ennen 1990-lukua pääomaköyhässä ja rahoitusmarkkinoiltaan rajatussa Suomessa valtaosa asuntotuotannosta rakennutettiin tavalla tai toisella valtion tuen avulla.
- Viimeisen noin 30 vuoden aikana valtion tukeman asuntotuotannon rooli on muuttunut entistä enemmän asuntomarkkinoita täydentäväksi.
- Kohtuuhintaista asuntotuotantoa rakennutetaan etenkin pienituloisille ihmisille, joiden on muuten vaikea löytää asuntomarkkinoilta tulojaan tai tarpeitaan vastaavaa asuntoa.
- Kohtuuhintainen asuntotuotanto palvelee asukkaita tarjoamalla markkinahintaa alhaisempia asuntoratkaisuja.
- Kohtuuhintainen asuntotuotanto on tarpeellista myös elinkeinoelämän ja julkisen sektorin työvoiman tarpeen näkökulmasta. Kohtuuhintainen asuntotuotanto edesauttaa työvoiman liikkuvuutta ja siten myös työvoiman saatavuutta.
- Kohtuuhintaisen asuntotuotannon taustalla on ajatus, että markkinavoimat eivät ratkaise asuntokysyntää yksin, koska näin ei ole tapahtunut missään muualla maailmassa.
- Markkinavoimien rinnalle tarvitaan siis yleishyödyllistä ja julkisen vallan omistuksessa olevaa asuntokantaa ja -tuotantoa, muun muassa suhdannetilanteita tasaamaan ja tuottamaan asuntokantaa pienituloisille ja vähävaraisille.

Miten sivistyspalveluiden laatu ja vaikuttavuus näkyvät kuntalaisten hyvinvoinnissa?

Sivistyslautakunta 17.6.2025 § 54

Satsaukset laadukkaaseen sivistykseen ovat kunnan tulevaisuustyötä. Toimivat sivistyspalvelut ovat avain kuntalaisten osaamiseen ja hyvinvointiin sekä kunnan elinvoimaisuuteen. Kunta tarjoaa monenlaisia sivistyspalveluita varhaiskasvatuksesta perusopetukseen ja lukioon sekä vapaa-ajan toimintoihin. Kunnan sivistyspalveluilla edistetään väestön mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja mielekkääseen vapaa-aikaan. Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluilla parannetaan hyvinvointia, ihmisten elämänlaatua, rakennetaan yhteisöllisyyttä ja edistetään myönteistä sosiaalista ilmapiiriä. Siilinjärvellä käytössä on myös valtakunnallinen Kaikukortti, mikä mahdollistaa taloudellisesti tiukassa tilanteessa olevien, yli 16-vuotiaiden mahdollisuuden saada maksuttomia pääsylippuja mm. konsertteihin, museoihin, liikuntatapahtumiin ja kansalaisopistojen kursseille.

Sivistyspalveluilla tavoitetaan kokonaisia ikäluokkia tai ne koskettavat muutoin laajasti suuria joukkoja kuntalaisia. Sivistyspalvelut ovat yhteisiä hyvän arjen palveluita. Sivistyspalveluissa myös kuntalaisten tarpeet havaitaan varhain.

Siilinjärvellä sivistystä vahvistetaan laajassa yhteistyössä. Kunta järjestää toimintoja yhdessä esimerkiksi paikallisten ja alueellisten toimijoiden, yhdistysten ja yritysten kanssa. Sivistyspalveluissa on lisäksi paljon palvelujen yhdyspintoja hyvinvointialueen kanssa, joihin on kehitetty uudenlaisia yhteistyömalleja. Tämä on jatkuvaa työtä.

Parhaimmillaan hyvin hoidetut sivistyspalvelut nostavat kunnan imagoa sekä houkuttelevat lisää asukkaita ja yhteisöjä kuntaan. Kunta edistää sivistysroolissa koko yhteiskunnan kestävästä kehitystä.

Kuntalaiset näkevät kansalaisopiston tarjonnan kiinnostavana, koska opiskelijamäärä näyttää kasvavan vuosi vuodelta ja joka vuosi opisto saa satoja täysin uusia opiskelijoita.

Kuinka henkilöstön riittävyyttä edistetään varhaiskasvatuksessa, mm. sijaisuudet?

Sivistyslautakunta 17.6.2025 § 54

Varhaiskasvatuksessa on koko maan tasolla haasteita saada palkattua varhaiskasvatuksen opettajia ja sosionomeja. Tämä koskee myös Siilinjärveä. Siilinjärvellä on kuitenkin onnistuttu kohtuullisen hyvin rekrytoimaan ko. työntekijäryhmiä. Jotta tässä onnistutaan myös jatkossa, tulee huolehtia siitä, että Siilinjärven varhaiskasvatus on houkutteleva työympäristö (esimerkiksi: kilpailukykyinen palkkaus, hyvä esihenkilötyö).

Päiväkotien lapsiryhmien henkilöstön kelpoisuusrakenne tulee muuttumaan vuonna 2030. Ryhmissä on oltava nykyistä enemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita työntekijöitä. Siilinjärvellä on jo aloitettu siirtymä kohti uutta henkilöstörakennetta. Tavoitteen saavuttamiseksi kunta on tukenut vakinaisten lastenhoitajien kouluttautumista sosionomeiksi tai varhaiskasvatuksen opettajiksi.

Varhaiskasvatuksessa toimivat sijaisjärjestelyt ovat avainasemassa palvelun jatkuvassa tuottamisessa, koska kasvatushenkilön määrää on lainsäädännössä mitoitettu. Mitoituksesta ei voida poiketa edes poikkeustilanteissa, kun henkilöstöä jää esimerkiksi äkillisille sairaslomille. Mikäli sijaista ei saada, joudutaan pahimmassa tapauksessa rajoittamaan päiväkotien aukioloaikoja. Siilinjärvellä tähän ei ole tarvinnut turvautua. Siilinjärvellä on myös viisi varahenkilöä. Varahenkilöt on tarkoitettu nimenomaan akuutteihin sijaistarpeisiin.

Siilinjärvellä lasten määrä on ollut pitkään laskeva. Näin ollen varhaiskasvatuspalveluiden kysynnän volyymi on tullut alaspäin. Tämä on osaltaan helpottanut henkilöstön rekrytoinnin haasteita, koska kaikkiin vapautuviin tehtäviin ei ole ollut tarvetta rekrytoida uutta henkilöstöä.

Pysyvätkö oppilasryhmien koot asetettujen tavoitteiden mukaisina?

Sivistyslautakunta 17.6.2025 § 54

Perusopetusta koskeva lainsäädäntö säätelee ennen kaikkea erityislasten opetuksen ryhmäkokoja. Säätely koskee niin erityisluokkia, kuin yleisopetuksessa annettavaa erityisopetusta. Siilinjärvellä perusopetuksen opetusresurssit suhteessa oppilasmäärään ovat Pohjois-Savon pienimmät. Perusopetuksessa on pystytty kuitenkin suurelta osin toimimaan lainsäädännön asettamien ryhmäkokojen puitteissa. On kuitenkin todettava, että lainsäädännön ryhmäkokovaatimukseen ei ole kaikissa ryhmissä pystytty vastaamaan täydellisesti. Ylityksiä on ollut mm. erityisluokkien koossa ja pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden osalta, kun heitä on opetettu yleisopetuksen ryhmässä. Jatkossa olisi toivottavaa, että taloudelliset resurssit mahdollistaisivat lainsäädännön mitoituksen täydellisen noudattamisen.

Millä keinoin on tuettu oppilaiden hyvinvointia ja ehkäisty oppimisvajetta?

Sivistyslautakunta 17.6.2025 § 54

Oppilaiden hyvinvointi

Oppilaiden hyvinvoinnin tukeminen on opiskeluhuollon keskeisin tehtävä. Opiskeluhuoltolaki jakaa opiskeluhuollon yhteisölliseen ja yksilökohtaiseen opiskeluhuoltoon. Yhteisöllisen opiskeluhuollon toteuttaminen on koko kouluyhteisön tehtävä, yksilökohtaisessa opiskeluhuollossa painottuu hyvinvointialueen ammattilaisten (esim. kuraattori, psykologi, terveydenhoitaja) työ. Yksilökohtaisen opiskeluhuollon toteuttamista on haastanut hyvinvointialueen vaikeudet rekrytoida koulupsykologeja.

Yhteisöllinen opiskeluhuolto tarkoittaa koulun toimintakulttuuria ja toimia, jotka edistävät oppilaiden ja opiskelijoiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia, vuorovaikutusta, osallisuutta sekä ympäristön esteettömyyttä, terveellisyyttä ja turvallisuutta. Yhteisöllinen opiskeluhuolto tukee koko oppilaitosyhteisöä ja on opiskeluhuollon ensisijainen toteuttamismuoto. Yhteisöllistä opiskeluhuoltotyötä ohjaa sivistyslautakunnan hyväksymä opiskeluhuoltosuunnitelma.

Yhteisöllistä opiskeluhuoltoa toteutetaan oppilaitoksissa monilla eri tavoin huomioiden kohderyhmän ikä. Koulutasolla yhteisöllistä opiskeluhuoltoa

suunnitellaan koulukohtaisissa moniammatillisissa yhteisöllisen opiskeluhuollon ohjausryhmissä. Koulujen ohjausryhmien toimintaa koordinoi kuntatasoinen opiskeluhuollon ohjausryhmä, joka myös vuosittain arvioi kouluissa tehtävää yhteisöllistä opiskeluhuoltoa.

Monialainen yksilökohtainen opiskeluhuolto voi olla tarpeellista oppilaan tai opiskelijan tuen tarpeen selvittämiseksi ja opiskeluhuollon tuen järjestämiseksi. Sitä toteutetaan mm. konsultaationa, opettajan ja opiskeluhuollon palvelun ammattilaisen parityönä tai opiskeluhuoltopalvelujen ammattilaisten, esimerkiksi terveydenhoitajan ja kuraattorin parityönä, monialaisessa asiantuntijaryhmässä tai verkostotapaamisissa. Oppilaat/opiskelijat ja huoltajat ovat vahvasti osallisina monialaisessa yksilökohtaisessa opiskeluhuoltotyössä.

Oppilaan/opiskelijan hyvinvoinnin tukemista toteutetaan myös koulunuorisotyön kautta. Lisäksi toisella asteella opiskelijoiden hyvinvointia tuetaan Wörtti-hankkeen avulla. Pohjois-Savon hyvinvointialue on hankkeen pää toteuttaja ja osatoteuttajina toimivat Siilinjärven ja Kuopion nuorisopalvelut sekä II-asteen oppilaitokset.

Oppimisvajeen ehkäisy

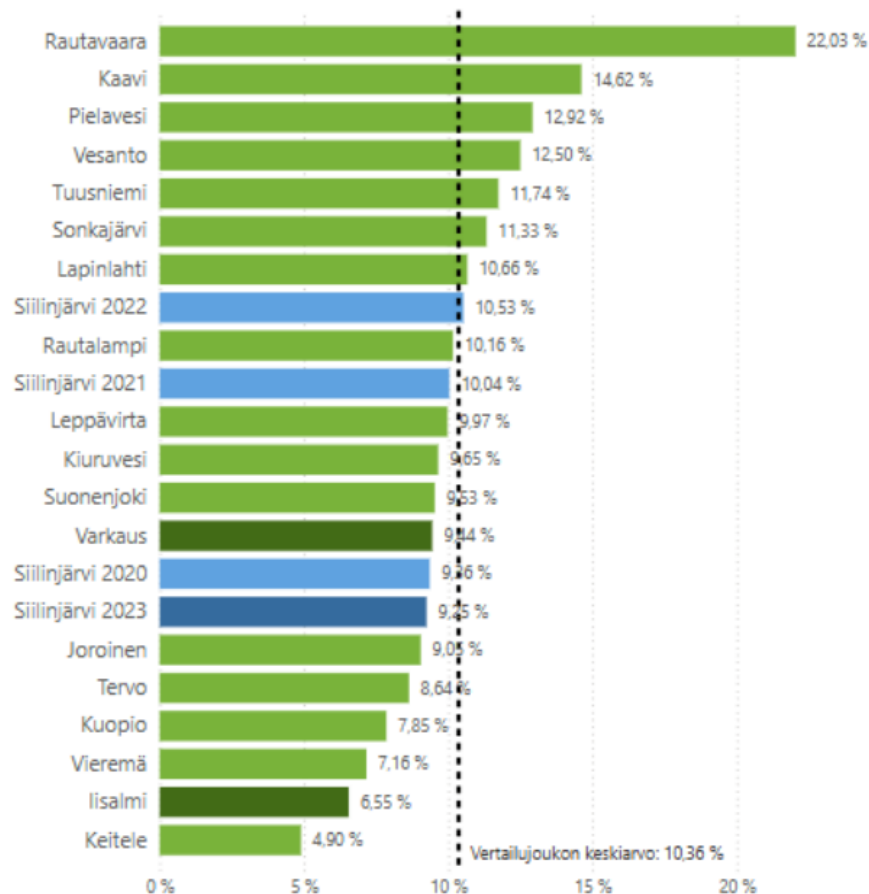
Moni lapsi tarvitsee oppimiseensa tukea. Perusopetuslain mukaan oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman mukaisen opetuksen ohella oppilaanohjausta ja riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea koko perusopetuksen ajan. Tukea on annettava heti, kun tuen tarve ilmenee. Tällä hetkellä perusopetuslain mukainen oppilaan tukeminen rakentuu kolmiportaiselle tuen vaiheille (yleinen, tehostettu ja erityinen tuki). Oppilas saattaa tarvita oppimisessa ja koulunkäynnissä tukea tilapäisesti tai pitempiaikaisesti. Tuen tarve voi vaihdella vähäisestä vahvempaan tai oppilas voi tarvita monenlaista tukea yhtä aikaa. Koulun antama tuki riippuu vaikeuksien laadusta ja laajuudesta. Keskeistä on havaita tuen tarve riittävän aikaisin. Monet oppimisvaikeuksia aiheuttavat tekijät voidaan tunnistaa jo ennen koulunkäynnin alkua varhaiskasvatukseen tai esiopetuksen aikana. Mitä aikaisemmin oppilas saa tukea, sitä paremmin vältetään vaikeuksien lisääntyminen ja kasautuminen. Siilinjärvellä kiinnitämme erityistä huomiota tuen saumattomaan jatkumiseen lapsen siirtyessä varhaiskasvatuksesta esiopetukseen, esiopetuksesta perusopetukseen sekä koulunkäynnin muissa eri vaiheissa.

Oppilaan tukemisessa on tärkeää, että koulujen käytössä on riittävä erityisopetuksen resurssi. Siilinjärvellä erityisopetuksen resurssia on vahvistettu viimeksi syksyllä 2023. Lisäksi on huomioitava, että oppilasmäärä on tämän

jälkeen kääntynyt laskuun. Näin ollen oppilaskohtainen erityisopettajaresurssi on kasvanut tämän jälkeenkin.

Siilinjärvellä erityistä tukea saavien oppilaiden osuus on koko maata korkeampi, mutta alueellisessa tarkastelussa keskimääräistä pienempi. Itä-Suomessa kokonaisuudessaan erityistä tukea saavia oppilaita on enemmän kuin koko maassa keskimäärin. Alla olevassa kuvaajassa on esitetty erityistä tukea saavien oppilaiden osuus koko oppilasmäärästä Pohjois-Savossa.

Erityisen tuen oppilaiden osuus perusopetuksen oppilaista

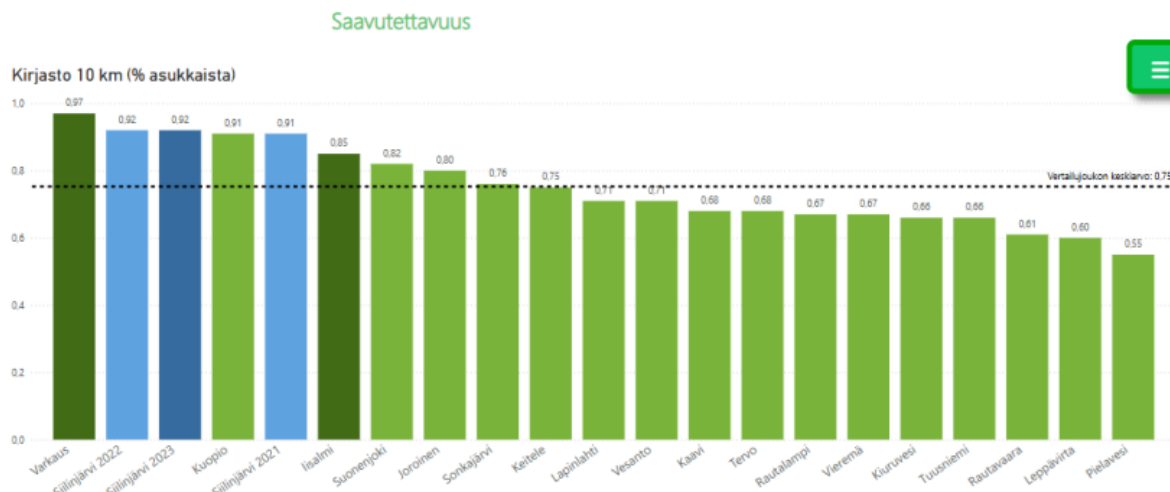
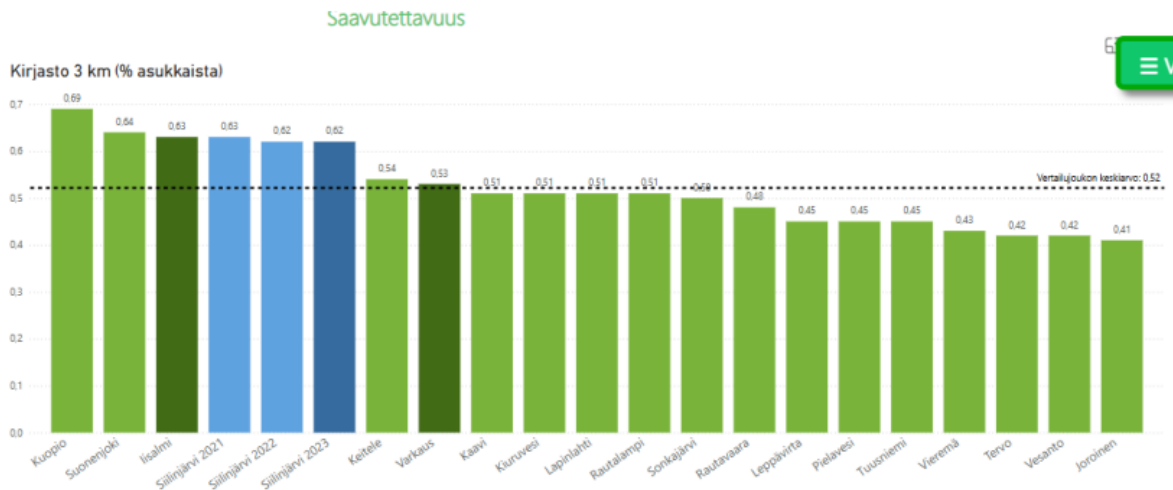
Oppilaan ja opiskelijan saaman tuen lainsäädännöllinen rakenne muuttuu 1.8.2025 alkaen, koska perusopetuslakia ja lukiolakia on tältä osin muutettu. Perusopetuksessa luovutaan kolmiportaisen tuen rakenteesta ja tilalle tulee ryhmäkohtainen tuki ja oppilaskohtaiset tukitoimet. Lainsäädännön muutoksen taustalla on siirtää painopistettä korjaavasta työstä ennalta ehkäisevään työhön.

Kuinka kirjastopalvelujen tasapuolinen saatavuus varmistetaan jatkossa, jos kirjastoauto lakkautetaan?

Sivistyslautakunta 17.6.2025 § 54

Siilinjärvellä kirjastopalveluiden palveluverkko on alueellisessa vertailussa kattava. Alla olevissa taulukoissa on esitetty kirjastopalveluiden saatavuus Pohjois-Savon kunnissa. Saavutettavuudella tarkoitetaan tässä sitä, että kuinka monella prosentilla kunnan asukkaista matka kirjastoon on alle kolme kilometriä tai alle 10 kilometriä. Tilaston mukaan ainoastaan muutamassa Pohjois-Savon

kunnassa kirjaston saavutettavuus on parempi, kuin Siilinjärvellä. Vertailussa on huomioitu vain pysyvät kirjaston toimipisteet (ei kirjastoautoa). Kirjastoautopalvelu ei siis ole Siilinjärvellä välttämätön kirjastopalveluiden saavutettavuuden näkökulmasta.

Siilinjärven kirjastoauto palvelee tällä hetkellä ennen kaikkea lapsia ja nuoria. Jatkossakin on erittäin tärkeä, että kunta luo heille mahdollisuuden kirjallisuuden harrastamiseen ja lukutaidon kehittämiseen. Mikäli tulevaisuudessa päädytään kirjastoauton lakkauttamiseen, tulee luoda uusia toimintatapoja, jotka tukeutuvat fyysisen kirjastoverkon ja kirjaston digitaalisten etäpalveluiden hyödyntämiseen.

Millä keinoin ja kuinka hyvin on saatu sijaisia sairaus- ym. poissaolojen ajaksi?

Sivistyslautakunta 17.6.2025 § 54

Sivistyspalveluissa monet tehtävät ovat sellaisia, että sijaisten saaminen on välttämätöntä, jotta palvelu voi toimia normaalisti. Esimerkkejä:

- varhaiskasvatuksessa henkilöstön mitoitusmääräyksistä ei voida poiketa edes poikkeustilanteissa
- kouluissa opetushenkilöstön poissaoloissa tarvitaan lainsäädännön mukaan opettajalle sijainen
- nuorisotaloja ei voida pitää auki ja toimintoja ylläpitää, jos sairastuneelle työntekijälle ei löydetä sijaista.
- vahtimestaritoiminta turvaa tilojen ilta- ja viikonloppukäytön. Sijaisen puute aiheuttaisi käytön rajoittamista.

Kaikissa sivistyspalveluiden yksiköissä on näin ollen jouduttu kehittämään mallit, joilla pystytään vastaamaan sijaistarpeeseen. Kokonaisuutena voidaan todeta, että sijaistilanne on parantunut koronavuosista. Erityisen ilahduttavaa on se, että eläkkeelle jääneet työntekijät toimivat monessa yksikössä sijaisina. Tämä on koettu erinomaiseksi ratkaisuksi, koska tällöin saadaan pätevä sijainen, joka tuntee jo valmiiksi yksikön. Lisäksi alan opiskelijat ovat tärkeä resurssi sijaisissa. Varhaiskasvatuksessa käytetään Kuntarekryn sijaispalvelua, joka toimii hyvin sijaisia etsittäessä. Sijaisrekryä hoitaa yksi päiväkodin apulaisjohtajista.

Henkilöstöjohtaja

Sijaisia on saatu pääsääntöisesti hyvin, mutta haasteitakin on ollut esimerkiksi puhtauspalveluissa, missä sijaisten saanti on ollut vaikeaa. Vuoden 2024 määräaikaosuudet koostuvat pääasiassa erilaisten virka- ja työvapaiden sijaisista. Tämä viittaa siihen, että sijaisia on pyritty aktiivisesti hankkimaan poissaolojen ajaksi.

Vuorelan koulun kiinteistövero on sisällytetty sivistystoimen toimintamenoihin ja jatkossa näin tullaan menettelemään myös muissa elinkaarihankkeina toteuttavissa koulujen rakentamishankkeissa. Kuinka tämä vaikuttaa sivistystoimen toimintaan, kuten opetuksen järjestämiseen, luokkakokoihin ja tuntimääriin?

Sivistyslautakunta 17.6.2025 § 54

Uusi Ahmon koulukeskus ja Siilinlahden koulu toteutetaan elinkaarimallilla. Tässä mallissa opetuspalveluiden suoriksi kustannuksiksi tulevat koulujen leasing-vuokrat, elinkaaripalvelut sekä rakennuksen omistajan maksama kiinteistövero. Näistä kustannuksista kaksi ensin mainittua ovat suuruudeltaan huomattavasti suurempia kuin kiinteistövero. Kiinteistöverolla ei ole näin ollen juurikaan vaikutusta uusista koulurakennuksista opetuspalveluille tuleviin kustannuksiin. Uudet koulurakennukset tulevat olemaan haaste kunnan talouden näkökulmasta. Siilinjärvellä perusopetuksen opetus tuotetaan tehokkaasti ja oppilaskohtaiset opetuksen kustannukset ovat Pohjois-Savon

pienimmät. Opetuksen oppilaskohtaisista kustannuksista ei ole näin ollen mahdollista siirtää rahaa kiinteistökustannuksiin.

Elinkeinotoiminnan rakennuspaikkareservi on tällä hetkellä niukka. Mitä toimia kunta aikoo tehdä lisätäkseen yritysraennuspaikkojen määrää?

Elinkeinopäällikkö

Tähän saakka on toimittu maankäyttöpoliittisen ohjelman mukaisesti ja pyritty hankkimaan maa-alueita yritysraennuspaikoiksi, mutta yksityisten maanomistajien kanssa ei ole päästy yhteisymmärrykseen mm. hinnoista, jonka vuoksi kauppoja ei ole syntynyt. Aktiivista kartoitusta tehdään ja tullaan tekemään myös jatkossa. Maankäyttöpoliittinen ohjelma päivitetään ja päivittämisen yhteydessä on hyvä tarkastella poliittisia linjauksia siitä, millaisia työkaluja maanhankintaan kunnan viranhaltijoilla on tosiasiallisesti käytössään, jotta asetettuihin tavoitteisiin päästään. Huomioitavaa on myös se, että etelä-Siilinjärvellä maanhankintaa rajoittaa puolustusvoimien toiminta ja vaatimukset.

Miten asiakaspalautteita kerätään ja hyödynnetään kunnan toiminnan kehittämisessä eri palvelualueilla? Kuinka kyselyjen vastausprosenttia voidaan parantaa?

Sivistyslautakunta 17.6.2025 § 54

Sivistyspalveluissa järjestetään säännöllisesti kyselyjä asiakkaille, oppilaille/opiskelijoille ja heidän huoltajilleen. Esimerkiksi perusopetuksessa järjestetään oppilas- ja huoltajakyselyt joka toinen vuosi. Kyselyn tuloksia käsitellään koko kunnan tasolla sivistyslautakunnassa ja koulujen tasolla. Näissä yhteyksissä kyselyjen perusteella tehdään kehittämistavoitteita ja -toimenpiteitä. Varhaiskasvatuksessa järjestetään asiakaskysely vuosittain ja siitä haetaan kehittämiskohteita koko varhaiskasvatukselle ja varhaiskasvatusyksiköille. Vastausprosentti on ollut aina yli 50 %, jota on pidettävä vastauksissa hyvänä tasona. Kirjastossa selvitetään vuosittain kyselyjen avulla asiakkaiden toiveita ja kokemuksia kirjaston toiminnasta. Kyselyjen perusteella pyritään parantamaan lainattavan aineiston kokoelmaa, palveluvalikoimaa ja toisaalta pyritään edelleen parantamaan palvelun laatua. Vastausprosenttia on pyritty parantamaan lisäämällä mahdollisuutta vastata kyselyihin myös digitaalisesti Siilinjärvi-sovelluksen kautta.

Kunnan omien kyselyjen lisäksi hyödynnetään alueellisia ja valtakunnallisia kyselyitä. Esimerkiksi kouluterveyskysely tuottaa tärkeää tietoa oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvoinnista ja sen kehittämistarpeista. Nämä valtakunnalliset

kyselyt käsitellään vastaavalla tavalla sivistyslautakunnassa ja kouluissa, kuin kunnan omat kyselyt.

Nuorisovaltuuston vuosittaista Mitä sinulle kuuluu? -kyselyä hyödynnetään mm. nuorisopalveluissa. Kyselyn kautta on saatu nuorten mielipiteitä entistä paremmin esille ja osa kysymyksistä on laadittu asiakaspalautteidenkin pohjalta (mm. nuorisotalojen aukioloajat/päivät). Kulttuuritoimen, kirjaston ja kansalaisopiston yhteinen kulttuurikysely on toteutettu kahden vuoden välein. Kuntalaisia kuullaan myös osallisuusalustan kautta monialaisesti ja monet kyselyt linkittyvät sivistystoimen palveluihin.

Osassa kyselyitä haasteena on vastaajamäärien alhaisuus. Esimerkiksi perusopetuksen huoltajakyselyyn vastaa vain noin 10 % huoltajista. Huoltajilta saadun palautteen pohjalta erilaisia kyselyjä on ehkä turhan paljon, jolloin motivaatio vastata on heikkoa. Erilaisten kyselyjen lisäksi asiakaspalautetta saadaan päivittäisen työn yhteydessä. Esimerkiksi kun vanhemmat hakevat tai tuovat lasta päiväkotiin. Näissä päivittäisissä kohtaamisissa saadaan paljon tärkeää asiakaspalautetta. Nämä päivittäiset kohtaamiset ja niissä suoraan annettu asiakaspalaute on ehkä yksi syy siihen, että virallisiin kyselyihin ei koeta tarvetta vastata.

Asiakaspalautetta saadaan myös kunnan palautekanavien kautta. Palaute kohdistuu usein vapaasti käytettävissä oleviin liikunta-, puisto- ja ulkoilualueisiin. Palautteissa tuodaan esiin akuutteja epäkohtia, mutta esitetään myös kehitysideoita. Näitä palautteita tulee tasaisesti ympäri vuoden.

Kansalaisopisto poimii vuosittain noin 10 %:n otannan kursseista ja lähettää osallistujille sähköiset palautelomakkeet. Lisäksi kevättalvella on opiston kotisivuilla erillinen kurssitoivomuslomake. Palautteen keruusta ja toivomuslomakkeesta tiedotetaan opiskelijoille opiston tiedotuskirjeessä. Opiskelijat antavat palautetta määrällisesti vaihtelevasti, mutta määrä on riittävä antamaan kokonaiskäsityksen opetuksen laadusta. Kursseihin ollaan yleisesti ottaen erittäin tyytyväisiä. Keskiarvo palautteissa on ollut jo useita vuosia n. 4,2 (asteikko 1–5). Kurssitoiveita pyritään toteuttamaan, jos se suinkin on vain mahdollista.

Tekninen lautakunta 3.9.2025 § 66

Kuntatekniikan tulosalue saa eniten asiakaspalautteita sähköisen palautejärjestelmän (90 % koko kunnasta) sekä sähköpostin ja puhelimen välityksellä. Sähköisen palautejärjestelmän kautta v. 2024 saapui 329 kpl palautetta (v. 2023 309 kpl). Palautteiden sisältö koskee pääasiassa talvikunnossapitoa, liikenneväylien kuntoa, mopojen käyttäytymistä ja katuvalaistusta sekä uusimpana asiana valokuiturakentamista. Lisäksi ympäristönsuojelu saa roskaantumisilmoituksia.

Voidaan todeta, että sähköinen palautekanava on suora tehtävien suoritus- ja kehittämiskanava kuntalaisiin päin. Kyselyjen vastausprosenttia voidaan parantaa lähinnä järjestämällä erillinen kysely tulosalueilla.

Hyvinvointijaos 4.9.2025 § 29

Kunta on panostanut viimevuosina uusien vaikuttamisen kanavien käyttöönottoon. Tällaisia ovat muun muassa sähköinen osallisuuslusta ja Siilinjärvi-sovelluksen kyselyominaisuus. Kunnassa tehdään tällä hetkellä runsaasti asukaskyselyitä ja osallistetaan asukkaita erilaisissa työpajoissa. Onkin tärkeää, että osallistaminen tehdään hallitusti ja aikataulutetaan niin, ettei yhtä aikaa olisi menossa päällekkäisiä osallistamisen prosesseja. Vireillä olevat osallistamiset olisi hyvä koota yhteen paikkaan, josta kuntalainen voisi havainnoida, mihin hänellä on kulloinkin mahdollisuus osallistua. Tällainen paikka voisi olla esimerkiksi sähköinen osallisuuslusta tai osio kunnan verkkosivuilla.

Kyselyiden vastausprosenttia oleellisempaa on se, että kyselyihin vastaisi mahdollisimman kattava joukko kuntalaisia eikä vain ne, jotka muutenkin ovat aktiivisia osallistumaan ja vaikuttamaan. Haavoittuvassa asemassa olevat ja syrjäytyneet tai syrjäytymisriskissä olevat henkilöt pitäisi saada myös mukaan päättämään ja vaikuttamaan kunnan asioihin. Tällöin työkaluna ei useinkaan toimi perinteiset kyselyt, vaan keinovalikoimaan pitäisi ottaa muita vaikuttamisen tapoja, kuten haastattelut, asukasraadit tai suljetut keskusteluryhmät. Myös kyselyiden vastaamisen mahdollistaminen sähköisesti tai paperilla esimerkiksi pop up -pisteissä lähellä kuntalaista parantaisi kyselyiden ja asiakaspalautteiden saavutettavuutta. Nämä kaikki toimet sitovat kuitenkin merkittävästi henkilöresurssia, eikä kaikkia kyselyitä ja asiakaspalautteita ole mahdollista kerätä yhtä intensiivisesti.

Yhtä tärkeää, kuin vastausten saaminen kyselyihin, on vastausten käsittely ja niistä viestiminen kuntalaisille. Kuntalaisille on kerrottava, mitä hyötyä vastaamisesta on, missä tuloksia käsitellään, ja mihin vastaukset vaikuttavat.

Viestintä- ja markkinointipäällikkö

Siilinjärven kunnan virallisen palautekanavan kautta on tullut vuoden 2024 aikana 481 palautetta, joista on käsitelty 98 %. Palautteiden keskimääräinen käsittelyaika on ollut 5,3 päivää. Eniten palautteita on annettu teemalla kadut, liikenne, puistot ja metsät. Kyselyistä kerrotaan aina kaikissa kunnan viestintäkanavissa. Kyselyiden vastausprosentti riippuu paljon kyselyn teemasta ja myös siitä, onko kyselyssä esimerkiksi arvontapalkinto vastaajien kesken. Kyselyiden vastausprosenttiin olisi varmasti mahdollista vaikuttaa kertomalla konkreettisesti ja tarkemmin, että mihin vastaukset vaikuttavat ja mitä on jo tehty aiemman palautteen perusteella.

Elinkeinopäällikkö

Elinkeinopalvelujen osalta on otettu käyttöön vuoden 2025 keväällä asiakastyytyväisyyttä ja suositteluhalukkuutta mittaava kysely

asiakastietojärjestelmän (Hakosalo Asiakas) kautta. Asiakkaat vastaavat kysymykseen "Kuinka todennäköisesti suosittelet palvelua ystävällesi tai kollegallesi? 0 = Ei lainkaan todennäköistä, 10 = Erittäin todennäköistä" ja jakautuvat kolmeen ryhmään: suositelijat (9–10), passiiviset (7–8) ja arvostelijat (0–6). Tulos ilmoitetaan välillä -100 ja +100, jossa positiivinen luku kertoo suosittelemisen olevan yleisempää kuin arvostelun. Kyselyn NPS (Net Promoter Score) luku on 94,1.

Muita kysymyksiä kyselyssä ovat: "Sain yrityspalvelujen henkilön tavoitettua helposti ja vastauksen kysymykseeni kohtuullisessa ajassa". "Kyllä" "Ei". Vastaajista 100 % on vastannut "Kyllä". "Asioinnista yrityspalvelujen kanssa oli hyötyä" "Kyllä" "Ei". Vastaajista 100 % on vastannut "Kyllä". "Yrityspalvelujen henkilöstö on ammattitaitoista/palveluhaluista". "Kyllä" "Ei". Vastaajista 100 % on vastannut "Kyllä".

Vuoden 2024 puolella asiakaspalautetta on kerätty mm. yrityskyselyllä, jonka tuloksia on hyödynnetty elinkeinopalvelujen toiminnan kehittämiseksi ja tulevan vuoden toimintasuunnitelman laadinnassa. Yrityksille suunnattuihin kyselyihin on saatu melko hyvin vastauksia ja jatkamme asiakastytytyväisyyden ja -palautteiden keräämistä myös tulevaisuudessa, sekä asiakastietojärjestelmän kautta toteutettavalla kyselyllä, että erillisillä kyselyillä, jotka kohdistuvat laajemmin toiminnan kehittämiseen. Kyselyiden lisäksi asiakkaita osallistutaan kehittämiseen mm. keskustelutilaisuuksin ja työpajatoiminnalla, vuonna 2024 toteutettu kaksi erillistä kehittämistapaamista, joiden palautetta hyödynnetty strategiatyössä.

Tarkastuslautakunta suosittelee kunnan verkkosivujen saavutettavuuden parantamista tekstistä puheeksi -työkalua hyödyntämällä sekä verkkosivujen ja asiakirjojen tekstin erottuvuuden selkeyttämistä väri- ja fonttivalinnoilla (esim. punavihersokeus).

Viestintä- ja markkinointipäällikkö

Siilinjärven kunnan verkkosivuille on tehty saavutettavuusarviointi vuoden 2023 lopussa ja siinä esiin nousseet huomiot on korjattu vuoden 2024 alussa. Verkkosivujen saavutettavuuden on arvioinut ulkopuolinen asiantuntijaorganisaatio Newelo Oy ja raportti löytyy kunnan verkkosivuilta. Kunnan henkilöstöä ja etenkin verkkosivujen päivittäjiä ohjeistetaan säännöllisesti huomioimaan saavutettavuuteen liittyvät asiat. Tekstistä puheeksi -työkalun puuttumisesta ei ole tullut kuntaan yhtään palautetta tai toivetta aiemmin. Sen sijaan verkkosivujen rakenne on tehty niin, että ne

tukevat lukulaitteita ja kaikilla kuvilla on sitä varten alt-tekstit. Teksteissä ei verkkosivuilla käytetä värejä.